روزاني
Daily AWAMI AWAZ
عوامي آواز

چيف ايڊيٽر: ڊاڪٽر جبار خٽڪ
ايڊيٽر: زرار پيرزادو
ايگزيڪيوٽو ايڊيٽر: حميده گهانگهرو
ڊپٽي ايگزيڪيوٽو ايڊيٽر: حسن ناصر خٽڪ
ايگزيڪيوٽو ڊائريڪٽر: انور بلوچ

ويب سائيٽ: www.awamiawaz.pk
نيوز روم: awamiawazkhi@Gmail.com
اشتهارن جو شعبو: marketingawamiawaz@Gmail.com

هيڊ آفيس ڪراچي: سيڪنڊ فلور، ديو بلاڪ 2، عبدالستار ايڌي هاڪي اسٽيڊيم لياقت بئرڪس، آف شاهراهِ فيصل ڪراچي فون: 021-35672941-44 فيڪس: 021-35672945-46
حيدرآباد آفيس: بنگلو نمبر A-68 قرار ولاز فيز 3، قاسم آباد، حيدرآباد فون: 022-2655884
سکر آفيس: پلاٽ نمبر A-34 لڳ سکر ماربل فيڪٽري، گولیمار روڊ، نئون سکر فون: 071-5633718-20

خميس، 22 فيبروري 2024ع، 11 شعبان المعظم 1445هه

مادري ٻولين کان ڀلا ڪهڙو خوف!

ڪالهه مادري ٻولين جو عالمي ڏينهن ملهايو ويو. ان ڏينهن کي ملهائڻ جو پس منظر پڻ ڏاڍو دلچسپ آهي. اهو ڏينهن بنگالي ٻولي واري تحريڪ جي ميڄتا جي پسمنظر ۾ ملهايو ويندو آهي جنهن جي بنياد تي هي ملڪ ٻه اڌ ٿيو هو. اها سڀني کي خبر آهي ته گڏيل قومن جي اداري 21 فيبروري 1952ع تي ڍاڪا يونيورسٽي ۾ بنگالي ٻولي کي قومي ٻولي قرار ڏيڻ واري تحريڪ ۾ مارجي ويل بنگالي شاگردن جي قربانين کي مان ڏيندي 21 فيبروري کي سال 1999ع کان مادري ٻولين جو عالمي ڏينهن طور ملهائڻ شروع ڪيو.

ستم ظريفي جو عالم اهو آهي ته باوجود ان جي ته گڏيل قومن مادري ٻولين کي عالمي ڏينهن قرار ڏنو آهي پر پاڪستان ان اداري جو ميمبر ملڪ هئڻ باوجود پنهنجين مادري ٻولين کي قومي ٻولي جو درجو نٿو ڏئي. اسان ته اهو به چئون ٿا ته جيڪڏهن اسٽيبلشمينٽ، بنگالين جي مادري ٻولي کي قومي ٻولي طور تڏهن تسليم ڪري ها ته هي ملڪ ٻه ٽڪر ٿيڻ کان بچي وڃي ها. پر افسوس ته اسان جي اسٽيبلشمينٽ انهن خوفناڪ واقعن مان هاڻي به پرائڻ لاءِ تيار نظر نٿي اچي. الٽو غلطين مٿان غلطيون ٿي ڪري رهي آهي.

اصل ۾ ڏسجي ته هيءُ ملڪ گهڻ قومي ملڪ آهي مختلف ٻولين جو رنگ برنگي گلدستو آهي پر اسٽيبلشمينٽ انهن ٻولين جي گلدستي کي باغ بڻائڻ بدران ان کي اجاڙڻ ڏانهن وڃي رهي آهي جڏهن ته باقي دنيا پنهنجين مادرين ٻولين کي مان ڏيندي ترقي جي راهه تي هلندڙ آهي. جڏهن ته ڀارت 1967ع ۾ ئي سنڌي ٻولي کي قومي ٻولي جو درجو ڏئي ڏيکاريو پر هتي جنهن سنڌ، پاڪستان ناهڻ جو سڀ کان اڳ ۾ نعراءُ پاس ڪيو تنهن صوبي جي سنڌي ٻوليءَ کي قومي ٻولي ٿيڻ کان ملڪي اسٽيبلشمينٽ خائف آهي. ڀلا جيڪڏهن ڀارت سنڌي ٻولي کي قومي ٻولي جو درجو ڏنو ته ان سان ڪهڙو هندي ٻولي جو وجود خطري ۾ پئجي ويو؟ بلڪل به نه چو ته اتي هر ٻوليءَ کي پنهنجو حق مليل آهي. هتي به مادري ٻولين کي قومي ٻولي بڻائڻ سان اردو ٻولي تي ڪو اثر نه پوندو.

هن خطي جي عجيب تاريخ رهي آهي. هتي هر دور ۾ حملي آورن ۽ حڪمرانن جي ٻولين کي سرڪاري ٻولي بڻائڻ جو رواج رهيو آهي. جڏهن هتي فارسيءَ کي سرڪاري ٻولي بڻايو ويو ته ڀٽائي صاحب ان کي رد ڪندي نه رڳو سنڌي ٻوليءَ ۾ شاعري ڪري ان کي زنده رکڻ ۾ آڪسيجن جو ڪردار ادا ڪيو پر خبردار ڪيو ته "جي تون فارسي سکيين، گولو تو ءِ غلام" يعني ڌاري ٻولي غلامي قبولڻ آهي. هاڻي به ساڳي صورتحال آهي. ڪجهه سال اڳ سي پيڪ جي معاهدي جي آجيان ڪندي چيني ٻولي کي هتي سرڪاري درجو ڏيڻ جو سوچيو پئي ويو.

سو اسان جو خيال آهي ته جيئن ٻين شين جا حق ٿيندا آهن تيئن ٻولين جا به پنهنجا بنيادي حق ٿيندا آهن. ٻولين کي پنهنجا حق ڏبا ته اهي نه رڳو زنده رهنديون پر ترقي به ڪنديون پر حيرت انگيز طور تي هتي قومن ۽ انهن جي ٻولين کان غير ضروري طور تي خوف کاڌو پيو وڃي. ان پسمنظر ۾ هي هر سال جو ملهائجندڙ مادري ٻولين جو عالمي ڏينهن غير محسوساتي طريقي سان اهو خوف ختم ڪرائڻ جو ماحول پيدا ڪندو رهيو آهي.